

ส่ง
กกร
๑๖
๗๐๖๔๖๐

กรมประชาสัมพันธ์	
รับที่	16233
วันที่	๑๐ มิ.ย. ๕๐

ที่ กค 0406.71/๑ ๒1

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 กทม.10400

๑๖ เมษายน 2550

กองกฎหมายและระเบียบ	
รับที่	16233
วันที่	๑๐ มิ.ย. ๕๐

เรื่อง กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/ว 14 ลงวันที่ 25 มกราคม 2550

ด้วยปัจจุบันหน่วยงานของรัฐบางแห่งยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาทางปกครอง ซึ่งได้แก่ สัญญาสัมปทาน สัญญาที่จัดให้ทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยที่ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 51 ได้กำหนดให้การฟ้องคดีตามสัญญาทางปกครอง ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐมักจะนำข้อพิพาททางปกครองตามสัญญาทางปกครองมายื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อได้ล่วงเลยกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแล้ว โดยสาเหตุแห่งการฟ้องคดีล่าช้าส่วนใหญ่หน่วยงานของรัฐมักจะทำเหตุจำเป็นกรณีหลัก ๆ ได้แก่

1. กรณีสัญญาทางปกครองที่กำหนดสิทธิให้หน่วยงานของรัฐบังคับชำระหนี้ได้นับแต่วันที่มีการผิดสัญญาโดยไม่ต้องทวงถามก่อน แต่หน่วยงานของรัฐกลับทำหนังสือทวงถามไปยังคู่สัญญา (ลูกหนี้) ตามมาตรา 204 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้ถือสิทธิเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่คู่สัญญา (ลูกหนี้) ไม่ปฏิบัติตามหนังสือทวงถาม ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ล่วงเลย 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี
2. กรณีการใช้สิทธิฟ้องคดีปกครองตามสัญญาลาศึกษา โดยหน่วยงานของรัฐอ้างสาเหตุการใช้สิทธิฟ้องคดีล่าช้าเนื่องจากต้องรอผลการพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนหนี้ หรือแนวทางในการชำระหนี้จากกรมบัญชีกลางก่อน เมื่อได้รับแจ้งผลจากกรมบัญชีกลางแล้วจึงได้นำข้อพิพาทนั้นมายื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ซึ่งเป็นระยะเวลาการใช้สิทธิเรียกร้องล่วงเลย 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแล้ว
3. กรณีการนำสิทธิเรียกร้องในคดีแพ่งมาใช้ปนกับคดีปกครอง โดยหน่วยงานของรัฐนำหลักฐานอันเป็นสิทธิเรียกร้องตามหนังสือ หรือโดยการให้หลักประกันที่เกิดจากลูกหนี้รับสภาพความรับผิด

/ตาม...

ตามมาตรา 193/35 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นมูลหนี้ที่เลยระยะเวลาฟ้องคดีปกครองแล้วมาฟ้องต่อศาลปกครองอีก

4. กรณีหน่วยงานของรัฐอ้างเหตุฟ้องคดีเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐร้องขอให้ศาลปกครองกำหนดค่าเสียหาย หรือให้คู่กรณีชดใช้ค่าเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ เนื่องจากการใช้สิทธิเรียกร้องในลักษณะดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐ ผู้ฟ้องคดีโดยตรง ซึ่งไม่เข้าลักษณะเป็นการจัดการเพื่อบริการสาธารณะ จึงไม่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ต่อส่วนรวมแต่ประการใด

5. กรณีหน่วยงานของรัฐอ้างสิทธิเหตุอายุความสะดุดหยุดลง เมื่อหน่วยงานของรัฐได้แจ้งสิทธิตามสัญญาทางปกครองแล้ว ฝ่ายคู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งยินยอมชดใช้เงิน หรือขอผ่อนชำระเงินคืนแก่ทางราชการ หน่วยงานของรัฐได้ถือสิทธิในเหตุดังกล่าวเป็นการรับสภาพหนี้ของคู่สัญญา และเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตามมาตรา 193/14 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงนำข้อพิพาทตามสัญญาดังกล่าวมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

การใช้สิทธิเรียกร้องกรณีดังกล่าวข้างต้นล้วนเป็นการใช้สิทธิเมื่อล่วงเลยระยะเวลาการฟ้องคดีทั้งสิ้น ศาลปกครองจึงไม่รับคำฟ้องคดีในลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณาและเป็นเหตุให้ทางราชการต้องได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/ว 14 ลงวันที่ 25 มกราคม 2550 มอบหมายให้กระทรวงการคลังดำเนินการชักข้อคมความเข้าใจกับหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการและเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐที่เกิดจากการใช้สิทธิฟ้องคดีไม่ทันตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเกี่ยวกับใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาทางปกครอง โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

ก. เมื่อคู่สัญญาหรือคู่กรณีตามสัญญาทางปกครอง กระทำผิดหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขของสัญญาไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐเกิดสิทธิเรียกร้องอย่างหนึ่งอย่างใด ให้หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นรีบดำเนินการใช้สิทธิเรียกร้องให้คู่สัญญาหรือคู่กรณีดำเนินการจัดการแก้ไขให้เป็นไปตามสัญญา หรือชดใช้ความเสียหายให้ถูกต้องและเสร็จสิ้นโดยเร็ว อย่างช้าไม่ควรเกิน 30 วัน นับแต่วันที่มีการกระทำผิดหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าว หากคู่สัญญาหรือคู่กรณีปฏิเสธ บิดพลิ้ว หรือไม่รีบจัดการแก้ไขหรือชดใช้ความเสียหายตามสัญญาให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้จัดการแก้ไข หรือชดใช้ความเสียหาย ไม่ว่าจะด้วยเหตุหรือกรณีใด ให้หน่วยงานของรัฐนำข้อพิพาทตามสัญญาทางปกครองนั้นฟ้องต่อศาลปกครองอย่างช้าไม่ควรเกิน 30 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่คู่สัญญาหรือคู่กรณีจัดการแก้ไข หรือชดใช้ความเสียหาย อย่างไรก็ดี ทั้งนี้ รวมแล้วไม่ควรเกิน 90 วัน

ข. การนำข้อพิพาททางปกครองฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เนื่องจากกระบวนการพิจารณาคดีปกครองถือหลักวิธีพิจารณาอย่างเรียบง่ายและไม่ต้องมีทนาย โดยมีขั้นตอนดำเนินการกำหนดไต่สวนอย่างชัดเจน ตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ศาลปกครองคอยให้คำแนะนำแก่ผู้ประสงค์จะฟ้องคดี จึงได้รับความสะดวกและไม่ยุ่งยากที่บุคคลทั่วไปจะไปใช้สิทธิฟ้องคดีปกครอง ประกอบกับวิธีพิจารณาคดีปกครองใช้ระบบไต่สวนโดยตุลาการศาลปกครองจะทำหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมด ก่อนมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลปกครองหรือผลของคดีปกครองจึงไม่จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและเทคนิคของผู้ว่าคดี (ทนายความ) แต่ประการใด ฉะนั้น เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดีและป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ฟ้องคดีขาดอายุความอีกทางหนึ่ง หากหน่วยงานของรัฐมิได้มีเหตุจำเป็นพิเศษใดแล้วสมควรที่จะดำเนินคดีปกครองด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดีและมีให้เป็นการเพิ่มภาระแก่สำนักงานอัยการสูงสุดโดยไม่จำเป็น

ค. สำหรับหน่วยงานของรัฐที่ใช้สิทธิเรียกร้องไม่ทันตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นเหตุให้คดีขาดอายุความ ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหายนั้น กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าการใช้สิทธิเรียกร้องไม่ทันและเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น จึงให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อพิจารณาหาตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชดใช้ ตามนัยข้อ 8 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ต่อไป

จึงเรียนเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐในสังกัดถือปฏิบัติต่อไป

ที่ นร 0201.01/ว 1136

ขอแสดงความนับถือ ผอ.สำนัก,ผอ.กอง และหัวหน้าหน่วยงาน

ททศ อมร เพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป
(นายอุทิศ ธรรมวาทีน)

รองปลัดกระทรวงการคลัง (นางทัศนีย์ ไตรอรุณ)
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

ลนค. 8 พค 50

๓ - ดำเนินการตามเสนอ
ม.ค.
(นายปราโมช รัฐวินิจ)
กรมประชาสัมพันธ์

- 2 พ.ค. 2550

กรมบัญชีกลาง
สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง
กลุ่มวิเคราะห์และประเมินผลคดีปกครอง
โทร. 0 2298 6827
<http://www.cgd.go.th>

๕ เริ่ม ๗๖.๑๖๖ ๗๖.๑๖๖ (๗๖.๑๖๖)
๗๖.๑๖๖ ๗๖.๑๖๖ (๗๖.๑๖๖)
๗๖.๑๖๖ ๗๖.๑๖๖

จ.ค.
(นายชุมพล ชุ่มกมล)
อกร.

1 พ.ค. 2550

พ.ค.
(นายเจริญ จำโพธิ์)
รปส.

01 พ.ค. 2550

รปส. (นายเจริญ จำโพธิ์) 16233
01 พ.ค. 2550

ฝ่ายสารบรรณ 16233
๗ / ๗๐ / ๕๐
อปส. (นายปราโมช รัฐวินิจ) 16233
- 2 พ.ค. 2550
รปส. (นางจันทิมา เขยสงวน) 16233 - 1 พ.ค. 2550